

مشرق و غرب

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
صندوغى جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۷ نومرو

مسلکمه موافق آثار
جدیده مع المنونبه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنار

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه بحث ابر و دهفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹
		فرانق

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ یاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۱۹۹۹

۱۸ ذی القعدة ۱۳۲۹ پنجشنبه ۲۷ تشرین اول ۱۳۲۷

یدنجی جلد

مصر خانملرینک حمیتی

قاهرده چیقان (العلم) رفیقمر مصرلی قاردرلریمیزک طرابلس غرب حادثه سندن طولانی کوسه تر مکده اولدقلری فدا کارلقلری ؛ خصوصیه خانملرک کندی آرملرنده اعانه جمعیتلری تشکیل ایدرک طرابلس فلا کتزدکانه امداد ایچون ایرادایتدکلری نطقلری تفصیلاتیه یازیور . مصرلیلر قاره کون دوستی اولدقلرینی ، حمیت اسلامیه و عثمانیه لرینی تمامیه محافظه ایتمش بولندقلرینی ، اک واضح ، اک قطعی براهین ایله اثبات ایدرک بوتون عالم اسلامک کوکلنی آلدیلر . وار اولسونلر .

المنصوره خانملری طرفدن تأسیس ایدیلن اعانه جمعیتی حقنده «العلم» ده کوردیکمز سطرلری مجملای نقل ایدلم : جمعیتک رئیسۀ فاضله سی بر کره دعوتنه اجابته کان خانملره تشکر ایتمش ؛ صوکره مقصد اجتماعک دولت علیه ایله ایتالیا آره سنده حادث اولان حربه قارشى وطنی سوهن مرمصرلی قادین ایچون طرابلسده کی یچاره همشیره لرینه امداده دعوت ایتمکدن عبارت اولدیغنی سویله مشدر بونک اوزرینه ابراهیم افندیکنک کریمه سی وجهه خانم شو نطق ایراد ایتمشدر :

خانملرم ، سزک شخصلریک زده تجلی ایتمکده اولان مروت و انسانیتی تجیل ایدرم . بو جمعیتی تأسیس ایدن ایکی فضیلت پرور خانمک ، وطن ایچون اک مبرم برایش حقننده ، مذاکره ایدیه جکنه دأر اولان دعوتنامه سنی الدیغم زمان درحال خاطریمه کلدی که بوا مرمرم شبهه سز طرابلسده کی فلا کتزه ده قاردرلریمیزه امداد ایتک اوله جقدر . خیرلی ایشلر چوقدر ؛ بونلرک هر نوعنه چالیشمق مشکورددر . لکن بو مساعی آره سنده اک مشکور ، اک مأجور اولانی ، رضای الهی یی دیگرلرندن زیاده جلب ایده بیله نی هیچ شبهه سز شو زواللیلرک امدادینه قوشمقدر که اونلر انسانیتک ناصیه سنی لکهدار ایدن ، قاتیلاشمش یورکلری مرحمت ملکه سندن کلیاً بی خبر بولان ظالم برملتک تجاوزینه معروض قالمشدر .

بو آلق ملت نه قدر آنا قوجاغنده کی چوققلری یتیم براقدی ؛ نه قدر زوالی قادینلری شریک حیانتندن ابدیاً آیریدی ؛ نه قدر اختیارلری بی کنه اوله رق سفالتک پنجه سنه تسلیم ایتدی . اوت ، بو زواللیلرک هیچ بر کنه یی یوقدی . لکن بهیمی بر حرص ، جهنمی بر طمع بو ایتالیان ملتنی توپلری اور برتن ، یورکلری پارچه لایان بویه بر ملعون حرکته سوق ایتدی . اوکا حق ، عدالت ، حیثیت حسلری کلیاً اونوتدیردی . شممدی بو حادثه عظیمیه قارشى بزم عهده مزه دوشن وظیفه قومیت ، لسان ، دین خصوصالرنده قرده شلریمیز اولان طرابلسلیلره یاردم ایتمکدر . زیرا بیلرسکیز که حدیث شریف موجب پنجه مؤمنک مؤمنه قارشى وضعیتی بر بنیان مرصوص میدان کترین پرچین ایدلمش طاشلرک وضعیتی کییدر . اویله ایسه اونلرک ایشنه یارایه بیله جک نه مز وارسه فدا ایتمکدن کری طور ماملی یز . والله لا یضیع اجر المحسنین .

وجهه خانمک بونطقنی متعاقب سعیده خانم شو نطقی ایراد ایتدی : خانملر ، سزی بو دعوتنه اجابت ایتمک سائق اولان حسابات مالیه یی تجیل ایدرم . بیلمز دکلرکیز که حسنات سیاتی کیده ریر . بوراده طاهر بک افندیکنک حریمی خانمک ریاستی آلتنده اولق اوزره بر جمعیت تشکیل ایتدی . مقصد طرابلس غربده فلا کتته اوغرایان قادینلره معاونتدر . عندالله اجر عظیمه مظهر اولق ایچون بونک بویوک بر فرصتدر . خانملر سزی اعانه یه تشویق ایچون فضله سوز سویلمکک لزوم کورمم . طرابلس فلا کتزدکانه امداد ایچون دقیقه فوت ایتیکیز .

دها صوکره دوقتور احمد فهمی بکک کریمه سی نعیمه خانم شو سوزلری سویلدی :

خانملر صدر اسلامده عربلر ملتکک الشطوتلیسی ، اک خاطر ایسی ایدی . بوتون جزیره العرب عربلرک تحت حکمنده ایدی ، بومات نجیبه صوکرلری عجمستانه ، هندستانه کیردی ، مصری فتح ایتدی ، اندلسه ، جزایره مستولی اولدی . فرانسه اوزرینه یورودی . غربلیلر علوم و فنونی بولردن لوکرندی . معرفت و مدنیتده کی تقدملری ده عربلرک سایه سنده در . عربلر بر زمانه کلنجهیه قدر افرادی اک قوتلی براتحاد ایله متحد برملت قویه ایدی . صوکره تدنییه محکوم اولدی و حق تفرقیه اوغرادى . دشمنلر کندیسنه تغلب ایدرک مملکتلریکنک قسم اعظمی غصب ایتدی . نهایت شو کوزدیکمز ضعیف ملت حالنه کلدی . اعدا بونکون المزده قالان مملکتلری ده غصب ایتک ایستورلر ؛ بسبتون معصوم اولدیغمز حالده بزی کونا کون محرومیتلره اوغرا دیورلر .

غربلیلرک بو قدر هجومنه قارشى بزی یاه چغمزی اونودیور زده اک عادى ایشلردن نجات اومویورز . حالبوکه تعاوندن ، اتحاددن بشقه بر صورتله قورتولش یوقدر . نیچون ابنای ملتله برلشمیورز ؟ نیچون محاصرلره مالزله قوتلرله معاونتده بولمیورز ؟ حق سبحانه و تعالی بزه جهادی فرض . اتحادی امرایتدی ، مصرلیلر ! بزه زمانه قدر اویویه چغز ؟ کوزیکیزی آچیکیز ، زیرا اویویانلر اویانمشدر !

ایشنه عجمار بزم ایچون بر نمونه در . ارککلری حریت مجاهده سنده بولندیی ایچون قادینلرینی ده زینت نامنه نلری وار ایسه صانه رق اعانه ویردیلر . نظرلرنده منافع ملتک حقیقی برقیمتی اولیان مجوهراته قات قات فائق اولدیغنی بزه کوسه تردیلر . اوت بزم مصر قادینلرینه کوستردیلر که درت طرفندن مضیبتله ، فلا کتله قوشا دلمش اولان وطنه قارشى وظیفه مزى ادا ایتمکی دوشونمیور زده کونا کون مزینات یوکى التنده صالینوب طورییورز ! هم بیلیم اسارت معروض اولدقدن صکره او مزیناتک نه فائده سی اوله بیلیر ؟

آرتق جهانت زمانلری کچدی ؛ آرتق هرکسک کوزی آچیلدی . اوک زده مجد و شرف ایچون بر چوق یوللر وارکن نهدن هیچ برینی طانمیور زده طالمش بولندیغمز بو عظالت ، بو مسکنت اویقوسنده دوام ایدوب کیدیورز ؟ اوت طرفده مسلمان قاردرلریمیز دشمن محاصرده

سی آلتیده آج ، صوسز بر حالد ایکیوب طوررکن بزم مجوهرات ایچنده خزام ایتمه یی ایچمز کونورملی میدر ؟ الله مسلمانلره اتحاد ایله امر ایدوب طوررکن بز بویه لاقید قابرسه ق کندیمره مسلمانز دیبه بیلیری بز ؟

طرابلسده محاصره آلتیه آنوب مظالمک ، فجایعک هر درلوسنه معروض طوتیلان شو بیچاره لره قارشى دست امدادی اوزاته حق قدر قلبمزه شفقت یوقیدر ؟ ایتالیا قطعه سی زلزله دن طولانی آلت اوست اولدینی زمان ایتالیا نلر بزدن معاونت ایسته مشدی . اوزمان مصر ایملرک بر چوغی بودعونه اجابت ایتمدی . شیمدی ایسه قارداش لرمز بزدن امداد بکله یور .

« امیر عبدالرحمن خان »

« مابعد »

عددجه بزه فائق بولونان دشمنه غالب کلیشمز اوزرینه جناب حقه عرض شکران ایدهرک اعلان مسرت ایلیهرک طوتدیغمز اسرا میاننده (رستاق) خالرنندن اون ایکی ذات واردی . بونلر ، ناره حربی ایقاد ایله اسارتلرینه بادی اولانه آتوب طوتوبور و :

— افغان عساکر مستحفظه رئیسک معیتنده کی قوته کافی عسکر ویریرسه کز رئیس طوتار ، سزه یوللارم دیبه امرامزه مکتوب یازمشدی . دیبورلردی . اکلایشیلان بکلرده بو امید ایله معاونته قالقیشمشلر . فقط ایش کورمه یین عسکرک بر قسه یله سرکرده لرندن بعضاری نیم المه کرتار اولمشلردی .

§

اردوگاهه عودتمدن سوکرا بر راپور یازدم . بالخاصه بو فقره یی درج ایتدکدن سوکرا عمجمه ، ویریمک اوزره خان آباده بوللادم . مجروح اسیرلری تداوی ایچین جراح لر تعیین ایتم . یاره لری ابی اولنجه بعضارینه خلعت اکسائی ، بعضارینه ده خرج اعطاسیله صالیویردم و :

— وطنداش لركزه نصیحت ایدیکز : یغما کرلکی براقسینلر . امراکزه سه سویله یکز : چارشمق ایستیورلر سه مردانه میدان چیقسیینلر . بر طرفدن (تخته بل) ه سفیر کونده روب پدرمه اظهار مودت ایله مک ، بر طرفدن ده اونک عسکرینه مخالفت ومقاومت کوسترمک صورتیله یابدقلمی حیلله کارلقدن واز کچسینلر . بیلیمش اولسونلرکه پدرمک آرزو ایتدیکی تقدیرده بدخشانی تحت تصرفه آلیر . اورانک بکی بکا آلتی ساعت قارشى طوراماز . دیدم .

(قته غن) لی اسرانی توقیف ایدهره بخارایه هجرت ایله مش اولان همشهریلرینه (وطنکره دونه دیککز حالد بوتون اسیرلری اولدوره حکم) دیبه خبر کونده ردم . تشویقم اوزره یینه اسرا ده بو خبری تأکید وهمشهریلرینی تأمین ایله دی ، براز سوکرا (قته غن) علماسندن بر قاج ذات مکالمه ایچین نزدمه کلدی .

— افغانستان دولته مخالفته بولونماز صداقت واستقامتدن

ایریلمازسه کز کندی رعیم . حقنده کی قیدانم دن سزده نصیبه دار اولورسکز . دیهرک افاده سی قسم بالله ایله تأیید ایتم . مرخصلرک مطاشاً عنیمقی اوزرینه ایکی بیک خانه مهاجر ، وطنه عودت ایدهرک تالیخانه یرله شدی .

§

اسرا واسطه سیله تبلیغ ایتدیکم سوزلره قارشى (میریوسف علی) آلدیرمادی ، چاپوچلمغه دوام ایتمدی . بر قاج هفته سوکره (قته غن) و (قلاب) بکلری و برادری (میرشاه) ایله مشاوره ده بولونوب معیتلرنده کی عسکرک متفقاً (تالیخان) و (چال) اوزره لرینه هجوم ایتدیریمه سنی وغلبه نک آنجاق بو صورتله قابل اوله بیله جکدی سویلادی .

(چال) ده بزم ۴۰۰ نظامیه و ۴۰۰ خاصه عسکر مزله ۵۰۰ سواریمز و ۲ دانه طوپمز واردی که (سردار محمد علم خان) نامنده شجیع و محرب بر ذاتک قومانداسنده ایدی . دشمن شو صورتله ترتیباتده بولونمشدی که :

بر مفرزه سی بزم حیوانات اوزرینه هجوم ایلیه جک وشو صورتله کندیلرینک منتظم عسکر اولمایوب یغما کر بر چته بولوندیغنی ظن ایتدیره جکدی . میراتالیک عمجه زاده سی (میرعلی ولی) نک تحتتده اداره سنده بولونا جق ۳۰۰۰۰ سوارى ده کیجه کلوب تالیخان باغلرنده کیزلرله جکدی .

ایرتسی صباح دشمن سواریسندن یوز نفر هجوم ایدهرک ، اولامایه کونورولن بزم ده وهرلردن یوزدانه سنی سوردمش ، ایلری قاره قوللری قوماندانی ده بونلرک استردادى ایچین چاپوچیلرک آرقاسندن ابی یوز سوارى یوللامش .

بو خبری ایشیتدیکم کبی عسکرک حربیه حاضر لانسنى امرایندم . چونکه قاره قول جوارنده کی حیوانانه یوز سوارینک هجومه قالقیشا . مایا جغی آکلامش ، مطلقاً اوراده مهم بر قوتک کیزلرله مش اولدیغنه حکم ایله مشدم .

حکم طوغرو ایش . عسکر حاضر لانی اکال ایتدیکی صبراده اولجه کوندریان ابی یوز سوارینک یوز التمشى ، دشمنک شدقلى هجومندن قاجوب کلپور ، قرق بیک قدر سوارى ده اونلری ده تعقیب ایدیوردی . بن احتیاطه رمایه اولجه طوپلری ابی یوز عسکرله (آرتیه یوز) ده نیلن طاغه دیزدیرمش وقوماندایى المانجه آتش آچمالرینی امرایتمشدم .

صاغ طرفدن بیک ، صول جهندن بش یوز نفرى بو صویه یاتیردقندن سوکره متباقى سوارى و پیاده ایله دشمنه قارشى چیقتم . مصادمه باشلادینی ائنده طوپچیلرله بو صوده کی عسکرلره کولله قورشون یاغدیرمه لرینه دائر امر ویردم . کندیمره اولانجه قوتله جیه دن هجوم ایدم . دشمن فدا حالد شاشیردی طوقوز ساعت اوغراشدقندن سوکرا اوچ بیک مقتول ویرمک صورتیله بوزولدی . بزم طرفدن یوز نفر قدر مقتول و مجروح واردی . آلتی یوز اسیرله بش بیک